

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/27/2022
Identifikačné číslo spisu:	2318200045
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2318200045.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne X. K., narodenej XX. X. XXXX, E. M., K. XXX, proti žalovanému Prvá stavebná sporiteľňa a.s., Bratislava, Bajkalská 718/30, IČO: 31 335 004, zast. JUDr. Marián Kurhajec s.r.o., Bratislava, Bajkalská 30, o určenie neplatnosti právneho úkonu, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o ochranu práv spotrebiteľa, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 15Csp/3/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 24. apríla 2020 sp. zn. 11Co/134/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd v Galante (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 12. marca 2019 č. k. 15Csp/3/2018-325 zamietol žalobu a žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 24. apríla 2020 č. k. 11Co/134/2019-420 výrokom I. nepripustil zastúpenie žalobkyne W. B.Á., nar. XX. V. XXXX, bytom K., Z. XXXX/XX ako splnomocneným zástupcom; výrokom II. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP; výrokom III. žalovanému voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, ktoré v zmysle záhlavia za ňu podalo Centrum správnej pomoci Holíč (č. l. 457 a nasl. spisu), za ktoré ho spísal a podpísal JUDr. V. Z. (vid' č. l. 475 spisu).

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z., ďalej aj „CSP“) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie

meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Podľa § 429 ods. 1, 2 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

6. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 01. júla 2016 naďalej vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy sa (navyše) vyžaduje, aby podané dovolanie bolo spísané advokátom, teda osobou, ktorá je zapísaná v zozname vedenom Slovenskou advokátskou komorou (tento zoznam je verejne dostupný na internetovej stránke www.sak.sk).

7. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania. Citované ustanovenie predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade úplnej absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

8. V danom prípade odvolací súd v zmysle § 393 ods. 1 CSP v napadnutom rozhodnutí (č. l. 420 a nasl. spisu) strany poučil o povinnom zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní advokátom v zmysle § 429 ods. 1 CSP. Napriek tomu bolo zistené, že dovolateľka nemá právnické vzdelanie, nevykazuje znaky dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP a podala dovolanie, ktoré nespísal advokát. Z obsahu spisu predloženého najvyššiemu súdu totiž vyplýva, že žalobkyňa je v dovolacom konaní zastúpená Centrom správnej pomoci Holíč (...), za ktoré spísal a podpísal dovolanie JUDr. V. Z. (viď č.l. 475 spisu), pričom zo súdneho spisu a ani z vyhľadávania na www.sak.sk, ives.minv.sk nevyplyva skutočnosť, že by išlo o osobu vedenú ako advokát (§ 429 ods. 1 CSP), či štatutárny orgán Centra správnej pomoci Holíč (§ 20 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a v spise absentuje osvedčenie zamestnaneckého vzťahu (napr. pracovnou zmluvou), resp. členského vzťahu medzi Centrum správnej pomoci Holíč (...) a JUDr. V. Z. (§ 429 ods. 2 písm. c/ CSP).

9. Súd prvej inštancie výzvou zo 16. decembra 2021 (č. l. 526 spisu) vyzval Centrum správnej pomoci Holíč (...), aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia výzvy preukázali oprávnenie JUDr. V. Z. konať za občianske združenie zastupujúce žalobkyňu, a to buď pracovnou zmluvou alebo iným dokladom osvedčujúcim zamestnanecký, či členský vzťah medzi občianskym združením a JUDr. V. Z.. Uvedenú výzvu prevzalo Centrum správnej pomoci Holíč (...) dňa 01. januára 2022 (doručenka na č. l. 527 spisu), avšak doteraz nebolo oprávnenie JUDr. V. Z. konať za občianske združenie zastupujúce žalobkyňu, a to buď pracovnou zmluvou alebo iným dokladom osvedčujúcim zamestnanecký, či členský vzťah medzi občianskym združením a JUDr. V. Z., doručené súdu prvej inštancie, ani dovolaciemu súdu.

10. Napriek náležitému poučeniu odvolacím súdom (č. l. 420 a nasl. spisu), je z obsahu spisu zrejmé, že dovolateľka nepreukázala zastúpenie advokátom v dovolacom konaní a ani nepreukázala zodpovedajúce právnické vzdelanie, oprávňujúce ju na spísanie dovolania (§ 429 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 468 CSP).

11. Podľa uznesenia najvyššieho súdu z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, publikovaného pod

R 39/2020 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom.

12. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že v danom prípade posudzoval aj možnosť uplatnenia výnimky z povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní podľa § 429 ods. 2 písm. c/ CSP a dospel k záveru, že túto výnimku nie je možné v danom spore uplatniť, a to z nasledovných dôvodov: Z ustanovenia § 429 ods. 2 písm. c/ CSP vyplýva, že dovolanie zamestnanca (dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany) nemusí byť spísané advokátom (a zamestnanec nemusí byť zastúpený advokátom, keď je zastúpený odborovou organizáciou aj § 317 CSP), ak jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, čo nie je daný prípad. Ďalšia výnimka v zmysle § 429 ods. 2 písm. c/ CSP sa týka spotrebiteľských sporov (ak je spotrebiteľ zastúpený právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa v zmysle § 291 ods. 1 CSP), čo je tento prípad a antidiskriminačných sporov (ak je strana zastúpená osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou v zmysle § 308 CSP), čo nie je daný prípad.

12. 1. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetný spor je sporom medzi spotrebiteľom (žalobkyňa) a dodávateľom (žalovaný) vid' bod 16. rozhodnutia krajského súdu, preto ako spotrebiteľský spor patrí medzi spory s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti CSP (§ 290 a nasl. CSP). Z plnej moci na č. l. 477 spisu mal najvyšší súd za preukázané, že dovolateľku zastupuje Centrum správnej pomoci Holíč (...), vid' znenie tohto plnomocenstva „Podpísaná X. K. (...) týmto splnomocňujem občianske združenie: Centrum správnej pomoci Holíč (...)“. Z uvedeného plnomocenstva je tiež zrejmé, že za Centrum správnej pomoci Holíč (...) splnomocnenie dané dovolateľkou (č. l. 477 spisu) podpísal JUDr. V. Z. (...) bez identifikácie vzťahu k Centru správnej pomoci Holíč. Centrum správnej pomoci Holíč (...) však napriek výzve (vid' bližšie bod 9. tohto rozhodnutia) nepreukázalo oprávnenie JUDr. V. Z. konať za občianske združenie zastupujúce žalobkyňu, a to buď pracovnou zmluvou, alebo iným dokladom osvedčujúcim zamestnanecký, či členský vzťah medzi občianskym združením a JUDr. V. Z. a rovnako nebolo preukázané, že JUDr. V. Z. je štatutárnym orgánom Centra správnej pomoci Holíč (...). Najvyšší súd preto uzavrel, že Centrum správnej pomoci Holíč (...) nie je osobou oprávnenou na zastupovanie žalobkyne v dovolacom konaní v zmysle výnimky uvedenej v § 429 ods. 2 písm. c/ CSP, pretože z obsahu spisu nevyplyva, že žalobkyňa je zastúpená právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, za ktorú koná JUDr. V. Z. ako jej štatutárny orgán, či zamestnanec alebo člen s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa. Navyše z podania JUDr. V. Z. zo dňa 02. mája 2022 doručeného do podateľne najvyššieho súdu dňa 04. mája 2022 vyplýva, že v plnom rozsahu vypovedal plnomocenstvo na zastupovanie dovolateľky udelené prostredníctvom Centra správnej pomoci Holíč.

12.2. Napokon najvyšší súd pre úplnosť poznamenáva, že jeho pozornosti neušlo splnomocnenie udelené Centrom správnej pomoci Holíč (...) JUDr. V. Z. (č. l. 476 spisu), v zmysle ktorého bol splnomocnený „aby vykonával v mene občianskeho združenia zastúpenie spotrebiteľov v súdnych konaniach v zmysle poslanca a cieľov združenia na ochranu práv spotrebiteľa a aby vykonával všetky úkony v rozsahu práv a povinností podľa Civilného sporového poriadku a Občianskeho zákonníka.“ Uvedeným splnomocnením však nie je možné konvalidovať splnenie podmienky právneho zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní podľa § 429 ods. 2 písm. c/ CSP. Výkladom § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je možné dospieť k záveru, že pre zastúpenie spotrebiteľa v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti môže osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa za účelom jeho zastúpenia v dovolacom konaní zastupovať dovolateľa výlučne prostredníctvom fyzickej osoby, ktorá je zamestnanec alebo člen osoby založenej alebo zriadenej na ochranu spotrebiteľa, resp. štatutárny orgán s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa. Výklad § 429 ods. 2 písm. c/ CSP, ktorý by umožňoval zastúpenie spotrebiteľa v spore s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti treťou osobou odlišnou od osoby založenej alebo zriadenej na ochranu spotrebiteľa bez akéhokoľvek vzťahu len na základe substitučného splnomocnenia by odporoval nielen zneniu ustanovenia § 429 ods. 2 písm. c/ CSP, ale uvedeným výkladom by došlo k obchádzaniu celého ustanovenia § 429 CSP.

12.3. Vzhľadom na vyššie uvedené nebolo možné na daný prípad zastupovania dovolateľky aplikovať ani

výnimku podľa § 429 ods. 2 písm. c/ CSP.

13. Podľa § 447 písm. e/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP), pretože žalobkyňa ako dovolateľka nie je v dovolacom konaní zastúpená advokátom a nejde o dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP, hoci bol dovolateľ na odstránenie tohto procesného nedostatku vyzvaný. Na tomto základe dovolací súd tak dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. e) CSP odmietol pre nesplnenie podmienky dovolacieho konania spočívajúcej v nedostatku právneho zastúpenia bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

15. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.